

som om vor „Olbemøder“, og om den Pligt at give hende en Plads, naar hun vender tilbage, saa siger jeg: Lad hende komme tilbage; men hvorfor sætte Olbemøder i Varnestuen, lad os sætte hende i Højskødet, Storstuen. Lad det altsaa komme frem, men lad os vel overveje, om det er muligt under den nuværende Ordning eller under en maaskee snart forestaaende Omordning at skaffe det Plads i Skolen, og navnlig der, hvor Interpellanten vil have, at det skal læres, nemlig fra det 8de til det 12te Aar. Jeg havde imod, at der gjøres en Sammenstilling mellem Olb-nordisk og Latin, fordi Ligheden høist omfatter kun den ene og ubetydelige Side af Sagen, nemlig den reent formale, og ikke den væsentlige, ellers havde jeg Intet imod, hvad min ærede Ven, Interpellanten, har sagt i denne Henseende. Jeg skal endnu kun takke den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 3die Valgkreds (Varfod) for Oplysningen om, hvor Holberg er født. Der var en Minister i England, som hed William Pitt, han var født i Byen Angers i Frankrig, og nu vil jeg spørge, om han var en Franskmænd.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Der er bleven brugt flere nedsettende Ytringer om den gjældende Undervisningsplan, men det forekommer mig ikke, at de ere blevene begrundede ved det, der er bleven fremført. Det Eneste, jeg kunde ansee som en Grund, er de Tal, der ere blevene opstillede med Hensyn til Timeantallet for Tydsk og for de andre Sprog. Jeg maa altsaa reservere Bestemmelserne af 1850, at de ikke ere blevene svækkede i deres Hensigtsmæssighed ved det, der her er bleven fremført. Den ærede Rigsdagsmand for Ribe Amt (Høgsbro) har villet indføre under Rigsdagens Mjndighed Undervisningsfagerne. Jeg maa bemærke, at man ikke saaledes kan vilkaarlig afflikke Grændsen mellem den administrative og den lovgivende Mjndighed, ikke saaledes kan en Gang sætte Grændsestenen her, og naar man synes godt om en Forandring, tage den bort og sætte den hen paa et andet Sted. Jeg kan derfor ikke betragte det som Noget, der blot er afhængigt af Rigsdagens Skjøn, om Grændsen bør sættes andetsteds, end den er sat i det constitutionelle

Liv, som vi nu have levet i de sidste tolv Aar. — Der er her anført en Deel Bemærkninger om det tydske Sprogs Indflydelse paa det danske; det er fuldkommen rigtigt, at af alt Samliv fremgaer der en Paavirkning af dem, man lever sammen med, og det er derfor umuligt, at det danske Sprog kan føre et saadant Samliv med det tydske uden at blive paavirket deraf. Men det er ikke noget Giendommeligt for det tydske Sprog. Vi have seet Exempler paa, hvorledes Samlivet med det svenske Sprog kan frembringe Forsvensninger, ligesom det tydske Fortydsninger, og det Samme gjaeldt om Latin i sin Tid; ligeledes om det franske Sprog. Skulde der overhovedet være Fare for, at et fremmed Sprog skulde udøve en sær Indflydelse paa det danske, da troer jeg, at det skulde være det svenske; men jeg vil aldeles ikke lægge nogen Vægt derpaa. Jeg troer, at ligesom det enkelte Mennecke ikke kan bevare og udvikle sin Giendommelighed derved, at det slutter sig inde fra Samlivet med Andre, men at det netop er i det friske Samliv, at det Giendommelige udfolder sig i sin tydeligste Skikkelse, saaledes bevarer og udvikler ogsaa det enkelte Folk, den enkelte Nationalitet, netop hele sin Tydskhed og Giendommelighed ved et friskt og frodigt Samliv med andre Nationer og under Paavirkning af dem, og at et saadant Samliv indeholder den stærkeste Spore; til at udfolde det, der ligesom ligger skjult i en Nations Indre. Jeg seer kun en for stor og overdreven Engstelse for den danske Nationalitet, som — Gud være lovet — har en dyb Rod i det danske Sprog og det danske Folk, naar man troer, at den skulde kunne svækkes ved, at der tages en Time fra eller lægges en Time til i Tydsk i vore Skoler. (Stemmer: Slesvig). Med Slesvig kan der her i dette Tilfælde slet ikke gjøres nogen Sammenligning. Man kunde synes, at vi, hvis man saaledes kunde inficeres eller smittes, snarere maatte være udsatte for at blive latinske; thi der læses flere Timer Latin i Skolerne end Tydsk. Jeg anseer det, som sagt, for noget Sygeligt at troe, at den Grad, hvori Undervisning i det tydske Sprog her gives, skulde udsætte den danske Nationalitet for Fare. Til den Overbeviisning kan jeg ikke komme; jeg troer, at man i